

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 kwietnia 2022 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXVII Wydział Cywilny - Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Edyta Bronowicka

po rozpoznaniu w dniu 27 kwietnia 2022 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa I. B. i V. K.

przeciwko(...) z siedzibą w D. (I.)

o zapłatę

na skutek apelacji powodów od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy – Mokotowa w Warszawie z 22 lipca 2021 r. sygn. akt II C 4938/19;

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że nadaje mu następującą treść:

- w punkcie pierwszym zasądza od (...) z siedzibą w D. (I.) na rzecz I. B. kwotę 250 euro (dwieście pięćdziesiąt euro) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od 2 sierpnia 2019 r. do dnia zapłaty a w pozostałym zakresie powództwo oddala,

- w punkcie drugim zasądza od (...)z siedzibą w D. (I.) na rzecz I. B. kwotę 387 zł (trzysta osiemdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania,

- w punkcie trzecim zasądza od (...) z siedzibą w D. (I.) na rzecz V. K. kwotę 250 euro (dwieście pięćdziesiąt euro) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od 2 sierpnia 2019 r. do dnia zapłaty a w pozostałym zakresie powództwo oddala,

- w punkcie czwartym zasądza od (...) z siedzibą w D. (I.) na rzecz V. K. kwotę 387 zł (trzysta osiemdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania,

2. w pozostałym zakresie oddala apelację,

3. zasądza od (...) z siedzibą w D. (I.) na rzecz I. B. kwotę 235 (dwieście trzydzieści pięć) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania w instancji odwoławczej,

4. zasądza od (...) z siedzibą w D. (I.) na rzecz V. K. kwotę 235 (dwieście trzydzieści pięć) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania w instancji odwoławczej,

5. zwraca ze środków Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Warszawy – Mokotowa w Warszawie na rzecz powodów I. B. i V. K. łączną kwotę 200 (dwieście) złotych tytułem nadpłaconej opłaty od apelacji uiszczonej 4 października 2021r.

Sygn. akt XXVII Ca 2635/21

UZASADNIENIE

Powodowie V. K. i I. B. w pozwie wniesionym w dniu 23 września 2019 r. (data nadania w placówce pocztowej) domagali się zasądzenia od (...) z siedzibą w D. kwoty po 250 euro dla każdego z nich wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 2 czerwca 2019 r. do dnia zapłaty. Nadto domagali się zasądzenia od pozwanego na rzecz każdego z powodów kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana (...) z siedzibą w D. wniosła o oddalenie powództwa w całości, a także o zasądzenie od powoda zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Postanowieniem z dnia 31 lipca 2020r. Sąd Rejonowy dla Warszawy – Mokotowa w Warszawie odmówił odrzucenia pozwu. Postanowienie uprawomocniło się 10 lutego 2021r.

Na dalszym etapie postępowania strony pozostały przy zaprezentowanych stanowiskach.

Wyrokiem z 22 lipca 2021 roku Sąd Rejonowy dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie:

1. oddalił powództwo;
2. zasądził od powoda V. K. na rzecz pozwanego (...) z siedzibą w D. kwotę 278,50 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;
3. zasądził od powódki I. B. na rzecz pozwanego (...) z siedzibą w D. kwotę 278,50 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Powodowie wnieśli apelację zaskarżając wyrok w całości, podnosząc następujące zarzuty:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 5 ust. 6 Rozporządzenia (WE) NR 261/2004 Parlamentu europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylające rozporządzenie (EWG) nr 295/91 poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na uznaniu, że opóźnienie przedmiotowego lotu było spowodowane zaistnieniem nadzwyczajnych okoliczności w postaci zderzenia samolotu z ptakiem na poprzedniej rotacji, których nie można było uniknąć pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków, wobec braku udowodnienia, że pozwana podjęła wszelkie racjonalne środki celem zwolnienia się od odpowiedzialności;
2. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 7 ust.1 pkt a Rozporządzenia (WE) NR 261/2004 Parlamentu europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylające rozporządzenie (EWG) nr 295/91 (dalej: Rozporządzenia) poprzez jego niewłaściwe zastosowanie oraz błędne przyjęcie, że brak jest podstaw do zasądzenia na rzecz powoda odszkodowania, o którym mowa w rzeczonym przepisie, co skutkowało oddaleniem powództwa w niniejszej sprawie;
3. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 par. 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 5, 6 i 7 Rozporządzenia nr 261/2004, poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego w niniejszej sprawie, a co za tym idzie dowolną, a nie swobodną ocenę dowodów tj. dokumentacji wewnętrznej przewoźnika – raportu technicznego oraz engineering raport w szczególności dokonanie ustaleń w zakresie stanu faktycznego polegającą na swobodnym uznaniu, iż uszkodzenie samolotu w następstwie uderzenia ptakiem nie wpisują się w zwykłą działalność pozwanej, co w konsekwencji doprowadziło do błędnego uznania w/w zdarzenia jako okoliczności nadzwyczajnej, zwalniającej pozwaną od odpowiedzialności za opóźniony lot.

Wobec powyższego strona powodowa wniosła o zmianę wyroku poprzez zasądzenie od pozwanej na swoją rzecz kwoty 500 euro wraz z odsetkami od daty wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Ewentualnie powodowie wnieśli o przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Nadto powodowie wnieśli o zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego za II instancję według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja strony powodowej podlegała uwzględnieniu.

Zarzuty apelacji skutkowały zamianą zaskarżonego wyroku i uwzględnieniem powództwa w przeważającej części.

Sąd Odwoławczy analizując sprawę doszedł do przekonania, iż Sąd Rejonowy nie dokonał wszechstronnej analizy materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie. W konsekwencji Sąd Okręgowy za trafny uznał zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Sąd Odwoławczy dopatrzył się bowiem dowolnej oceny przedstawionych przez strony dowodów.

W niniejszej sprawie powodowie posiadali rezerwację na lot o numerze (...) na trasie lotnisko P. Ł. - lotnisko I. K., K. (G.), świadczonej przez pozwanego, na co bezpośrednio wskazują dokumenty załączone do niniejszej sprawy. Zgodnie z definicją zawartą w art. 2 lit. h Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z 11 lutego 2004 r. ustanawiające wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylające rozporządzenie (EWG) nr 2951/91 (Dz. U. UE L 2004/46/1) (dalej jako: „Rozporządzenie”) „miejsce docelowe” oznacza miejsce lądowania określone na bilecie przedstawionym na stanowisku kontrolnym lub, w przypadku lotów łączonych, miejsce lądowania ostatniego lotu; alternatywne dostępne loty łączone nie są brane pod uwagę, jeżeli zachowany jest planowany czas przylotu. W badanej sprawie miejscem docelowym powodów był port w C., gdzie powodowie dotarli z ponad 5 godzinnym opóźnieniem.

Zgodnie z planowymi założeniami powodowie powinni znaleźć się w miejscu docelowym 2 czerwca 2019 roku o godzinie 16:40, tymczasem wobec wykrycia w trakcie przeglądu, iż samolot miał zdarzenie z ptakiem, przewoźnik dokonał usługi z ponad 5 – godzinnym opóźnieniem. O ile sporny w okolicznościach niniejszej sprawy nie był sam fakt, iż do opóźnienia doszło, to kwestią sporną pozostawało to, czy zderzenie wywołujące opóźnienie było okolicznością nadzwyczajną. Zdaniem Sądu I instancji okoliczność związana ze zderzeniem samolotu z ptakiem stanowi przyczynę zewnętrzną, na którą przewoźnik nie miał wpływu, bez względu na zakres podjętych przez niego działań. Tym samym w tej konkretnej sprawie zaistniały okoliczności wyłączające odpowiedzialność pozwanego wskazane w art. 5 ust. 3 Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 roku, co powoduje zwolnienie go z obowiązku wypłaty rekompensaty wskazanej w art. 7 cytowanego rozporządzenia.

W świetle powyżej przywołanych okoliczności, nie sposób zgodzić się z Sądem I instancji, że strona powodowa nie doznała niedogodności związanej z opóźnieniem lotu. Zdaniem Sądu Odwoławczego, sama konieczność dokonania kontroli pod kątem ewentualnych uszkodzeń nie wyłącza odpowiedzialności pozwanego z tytułu opóźnienia lotu.

W myśl art. 5 ust. 3 Rozporządzenia obsługujący przewoźnik lotniczy nie jest zobowiązany do wypłaty rekompensaty przewidzianej w art. 7, jeżeli może dowieść, że odwołanie jest spowodowane zaistnieniem nadzwyczajnych okoliczności, których nie można było uniknąć pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków. W badanym stanie faktycznym pozwany nie wykazał, iż zaszły nadzwyczajne okoliczności, które uzasadniałyby odstąpienie od zasądzenia odszkodowania na rzecz powoda.

Sąd Okręgowy wskazuje, iż w orzecznictwie przyjmuje się, iż nie każde zderzenie samolotu z ptakiem powoduje automatyczne zwolnienie przewoźnika z odpowiedzialności odszkodowawczej. W wyroku w sprawie C-315/15 TSUE uznał, artykuł 5 ust. 3 rozporządzenia nr 261/2004 w związku z motywem 14 tego rozporządzenia należy interpretować w ten sposób, że „racjonalne środki”, jakie przewoźnik lotniczy powinien podjąć w celu zmniejszenia, a nawet wyeliminowania ryzyka zderzenia samolotu z ptakiem i uwolnienia się w ten sposób od obowiązku wypłaty odszkodowania pasażerom na podstawie art. 7 rozporządzenia nr 261/2004, obejmują stosowanie środków prewencyjnej kontroli występowania ptaków, pod warunkiem że dany przewoźnik lotniczy rzeczywiście może podjąć środki tego rodzaju – zwłaszcza pod względem technicznym i administracyjnym – że środki takie nie wymagają od tego przewoźnika poświęceń, których nie należy od niego wymagać, mając na uwadze możliwości jego przedsiębiorstwa, i że ów przewoźnik wykaże, iż wspomniane środki zostały rzeczywiście podjęte w odniesieniu do lotu, podczas którego doszło do zderzenia z ptakiem, przy czym zbadanie, czy powyższe warunki zostały spełnione, jest zadaniem sądu

odsyłającego. Tymczasem pozwany w żaden sposób nie wykazał, by takie środki zaradcze podjął. Jedyne dokumenty jakie pozwany w toku postępowania przedstawił odwołują się do raportu technicznego i engineering raport (k. 52 – 55), stanowiących jej wewnętrzną dokumentację, która w żaden sposób nie wykazuje, by takie środki zostały podjęte oraz i przede wszystkim nie wykazał, że czas ich podejmowania skutkować aż tak dużym opóźnieniem. Jak wskazano w uzasadnieniu wyroku w sprawie C-315/15, to przewoźnik musi wykazać, że nawet przy użyciu wszystkich zasobów ludzkich i materiałowych oraz środków finansowych jakimi dysponował, w sposób oczywisty nie mógł bez poświęceń niemożliwych do przyjęcia z punktu widzenia możliwości jego przedsiębiorstwa w tym momencie, uniknąć sytuacji, w której zaistniałe nadzwyczajne okoliczności skutkowały odwołaniem lotu lub jego opóźnieniem wynoszącym w chwili lądowania na lotnisku docelowym co najmniej trzy godziny (zob. podobnie wyroki: z dnia 19 listopada 2009 r., S. i in., C#402/07 i C#432/07, EU:C:2009:716, pkt 61; z dnia 12 maja 2011 r., E. i R., C#294/10, EU:C:2011:303, pkt 25). Tym samym, w niniejszej sprawie, pozwany w żaden sposób nie wykazał zaistnienia nadzwyczajnych okoliczności zwalniających go z odpowiedzialności z tytułu opóźnienia.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 lit. c) Rozporządzenia, w przypadku odwołania lotu, pasażerowie, których to odwołanie dotyczy mają prawo do odszkodowania od obsługującego przewoźnika lotniczego, zgodnie z art. 7. Pasażerowie, do których ma zastosowanie niniejsze Rozporządzenie, posiadają prawo do odszkodowania również w sytuacji, gdy ich lot jest opóźniony o trzy lub więcej godzin.

Z tych względów Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw dla podzielenia rozważań poczynionych przez Sąd I instancji. Fakt, że maszyna należąca do przewoźnika miała wcześniej zderzenie z ptakiem, nie wyłącza jeszcze jego odpowiedzialności za opóźnienie lotu, skoro pozwany nie udowodnił, iż czas opóźnienia był niezbędnym czasem koniecznym do wyeliminowania skutków zderzenia.

W świetle powyżej przywołanych przepisów Sąd Odwoławczy zważył, iż w badanym stanie faktycznym powodowie doznali niedogodności związanej z opóźnieniem lotu, skutkiem czego zasadnym było zasądzenie na ich rzecz odszkodowania.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, iż apelacja skarżących okazała się zasadna i należało uznać, że opóźnienie, nie zostało spowodowane zaistnieniem nadzwyczajnych okoliczności.

Odnosząc się zaś do żądanych przez powoda odsetek podkreślić należy, iż w myśl art. 481 § 1 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

W ocenie sądu nie budzi wątpliwości, że obowiązek zapłaty analizowanego odszkodowania ma charakter bezterminowy. W szczególności, terminu takiego nie określa art. 7 ust. 1 Rozporządzenia nr 261/2004, który statuuje jedynie obowiązek wypłaty odszkodowania, w tym jego wysokość, nie precyzuje natomiast w jakim czasie winno ono nastąpić. W konsekwencji, odwołać należało się do dyspozycji art. 455 k.c., określającego termin spełnienia świadczenia jako "niezwłoczny" po wezwaniu przez wierzyciela.

Mając na uwadze powyższe zaznaczyć należy, że powodowie wezwali pozwanego przewoźnika do zapłaty, pismem z 25 lipca 2019 r., w którym został określony 7- dniowy termin na spełnienie świadczenia od dnia otrzymania wezwania. Mając zatem na uwadze określony w wezwaniu termin należało zasądzić odsetki od dnia 2 sierpnia 2019 r. do dnia zapłaty, oddalając żądanie odsetkowe dalej idące jako bezzasadne.

Tym samym Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, iż zasądził od pozwanego na rzecz każdego z powodów po 250 euro wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 2 sierpnia 2019 r. do dnia zapłaty, oddalając powództwo w pozostałym zakresie, o czym sąd orzekł na podstawie art. 386 § 1 k.p.c.

Konsekwencją wydania orzeczenia reformatoryjnego była zmiana rozstrzygnięcia także w przedmiocie kosztów postępowania za I instancję. Kosztami procesu obciążono zatem pozwanego zgodnie z zasadą określoną w art. 100 zdanie drugie k.p.c. przewidującego, że Sąd może jednak włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich

kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznacznej części swego żądania. Na koszty złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika powodów ustalone zgodnie z § 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych w brzmieniu z dnia wniesienia pozwu wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł oraz opłata od pozwu w wysokości 100 zł. Łączna wysokość kosztów postępowania przed Sądem Rejonowym poniesionych przez każdego z powodów wyniosła po 387 zł.

O kosztach postępowania w instancji odwoławczej Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 100 zdanie drugie k.p.c. Na wysokość kosztów w instancji odwoławczej zasądzonych od pozwanego złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika powodów ustalone zgodnie z § 2 pkt 2 w zw. z § 10 pkt. 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz opłata od apelacji w wysokości po 100 złotych.

Na podstawie art. 80 ust. 2 u.k.s.c. Sąd Okręgowy nakazał zwrócić powodom kwotę 200 (dwieście) zł tytułem nadpłaty opłaty od apelacji, o czym orzekł w pkt III wyroku.